

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. An electio velit semper majus bonum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RATIO tertia est quia necessitas orta ex suppositione, quam ponere vel non ponere est in nostra potestate, vel quæ pendet ab eo, quod est in nostra potestate, non tollit libertatem, sed necessitas quæ est in electione, est necessitas ex suppositione, quam ponere vel non ponere, erat in nostra potestate, est enim orta ex intentione, quam facere vel non facere poteramus, ergo. Major à nostris Doctoribus in materia de gratia assumitur, potestque probari per hoc principium, quia exercitium libertatis, non est destructivum libertatis, sed est vel maxime liberum ut quo. Necessitas autem prædicta, est ipsum exercitium libertatis. Deinde confirmatur assertum, quia vel potest mutari illa intentio, vel non potest, si non potest, inferam, ergo æque necessitatem habet ac electio, si potest mutari ergo etiam potest, non fieri illa electio. Neque valet si dicas fieri necessario electionem, supposito quod non mutetur intentio. Quia si ipsa intentio, supposito quod non mutetur, non est necessaria necessitate auferente libertatem, ergo etiam supposito, quod non mutetur intentio, non erit electio necessaria, necessitate auferente libertatem. Deinde si nihil obstat, debemus non solam intentionem efficacem merendi de DEO, dicere, esse meritoriam, ac consequenter liberam, sed etiam & ipsum actum amoris v. g. DEI, alias nunquam illo mereremur.

ASSERO secundo *Casu quo sit efficax intentio finis, sub formalitate per media obtinendi ita ut in intentione efficaci, ratio mediorum eluciat, tanquam aliquid indirecte cognitum, eo casu necessitatur voluntas, ex suppositione, ad electionem virtutalem.*

RATIO quia illud, quod est, necesse est, esse sed illa intentio est virtualis volitio mediorum, est enim illic attractio etiam mediorum, ergo necesse est, poni tunc, virtutalem electionem.

ASSERO. tertio. *Supposita efficaci intentione, concedi posse generale quandam necessitatem electionis, positam in hoc, quia non potest haberi sine mediis.*

RATIO asserti est, quia in dicto casu, ita se haberet electio, sicut se haberet suppositio exercitii libertatis, sed hæc etiam adfert necessitatem ex suppositione, ergo & illa intentio adferret.

DIFFICULTAS III.

An Electio velit semper majus bonum.

Titulum sic alii proponunt; an ex duobus bonis, voluntas possit, prosequi minus bonum, an vero debeat semper prosequi majus. Vasquez & Azor affirmant quod voluntas debeat prosequi semper majus. Negat autem suares uterque Amicus tom. 3. disputat. 10. Ariaga Oviedo & alii.

DICENDUM EST. *Non necessitari voluntatem ad prosequendum non nisi majus bonum.*

PROBAT primo Recentior suares. Voluntas est potentia libera, nec quisquam amat necessario, quod illi non proponitur ut necessario amandum. Sed majus bonum, non proponitur illi necessario amandum, ergo.

RESPONDERI potest hoc argumento probari, quod possit non amari majus bonum, hoc autem concedent oppositi, sed non probari, quod non sit semper actu amandum.

PROBAT secundo Oviedo Irrationabile est, cessare ab omni electione, quia mihi occurrunt duo media quibus consequi possum finem.

RESPONDETUR. Concedo totum. Alia enim est quaestio: An ex duobus inæqualibus, majus semper appetatur, & hoc volunt oppositi, alia est quaestio: An ex æqualibus alterutrum eligi possit, de quo nunc non discurretur: Quia autem etiam hæc quaestio hic deciditur, an ex duobus æqualiter propositis possit alterutrum eligi, dicent oppositi non posse eligi alterutrum, tuebunturque se auctoritate. Aristotelis, qui libr. de Cælo Text. 9. 3. dicit. Et de esuriente & sitiente vehementer quidem, similiter autem & de esculentis, & poculentis æqualiter distante, etenim hunc quiescere; necessarium est. Non loqui autem Aristotelem de agente etiam libero, negabunt oppositi, nisi id aliunde probetur. *Hinc aliter*

PROBATUR tertio. Conclusio argumenti negativo. Quia scilicet nulla est necessitas, & nullum fundamentum, quod potentia libera, libertatem suam non exerceat, eligendo minus bonum, post habendo majus. Non est

est item fundamentum, quod proportionatus modus sequendi objectum in voluntate, sit, sequi melius. Ratione etiam positiva sic probatur. Tum quia minus bonum in comparatione alius vel est bonum vel non est. Si non est bonum, ergo & est minus bonum ut supponitur, & non est minus bonum, quia ut dicis non est bonum, quod autem non est bonum, quomodo potest esse minus bonum? Quod si in comparatione alius maioris boni, minus bonum, est nihilominus bonum, ergo in comparatione alius boni, est amabile, ratio enim amabilis, rationem boni necessario sequitur, quod si minus in comparatione alius boni est amabile, ergo & appetibile ergo & eligibile. Tum quia minus malum in comparatione maioris mali, est eligibile, item est magis detestabile illud majus, ergo & minus bonum, in comparatione maioris boni, est eligibile, & minus quidem, sed tamen amabile. Quod si dicas minus bonum habere in se mistura mali, dicam etiam in minori bono esse aliquam mistura boni. Tum quia si impossibile est minus bonum praeligi majori, frustra intellectus proponeret plura media, quorum quædam sunt meliora, quædam non, sicut quando intendit voluntas attingere aliquem locum, mens non proponit illi Equo cervum, tanquam medium ad finem illum consequendum, quia impossibile est equo cervum velle, & post habere illi equum. Ex altera autem parte, deberet proponere minus bonum; quia nisi proponeretur melioritas alius medi, taxari non posset, sicut taxari non potest: Petrum esse majorem Paulo, si nec scitur quantus sit Paulus.

Neque valet si dicas: Illa duo bona, proponi non tanquam sequenda, sed nonnisi ut intellectus cognoscat meliorem unius præ alio, non inquam valet, quia sequitur non proponi voluntati minus bonum, sed solum intellectum pensare & post consultationem, nonnisi id quod judicat melius proponere. Hoc autem tu dicere non potes, quia quæstio procedit, non de hoc, an voluntas supposito, quod velit eligere teneatur, nonnisi unum eligere, casu, quo nonnisi unum illi proponatur, sed procedit de hoc, an possit ex duobus bonis sibi propositis, minus bonum eligere.

Plura de hac materia vide prima parte, ubi de medio noscendi futura, quod est excessus, quem quidem modum, primus in provincia nostra docuit Magister meorum Magistrorum, nempe pater memorie P. Laurentius Pikarski, vir vasti & acuti ingenii, cujus scripta Theologica, æquè ac Philosophica, utinam publicum vidissent.

OBJICIT primo Vasques auctoritatem Aristotelis ex tertii de anima capite undecimo ubi concludit voluntatem in consultatione, sequi id quod majus est. Tertii item Ethicorum cap. 3. quod inquit ceteris ex præconsultatione prætulimus id eligibile est. Similia habet S. Thomas prima secundæ quæst. 3. art. 6. ad 3. & Damascenus 2. fidei cap. 22.

RESPONDETUR hæc loca nonnisi velle, quod ordinariè in majus bonum inclinet voluntas, sed non probare quod semper inclinet nonnisi ad majus bonum, dicit etiam O. viedo Ly: voluntatem prosequi majus, non aliud dicto loco significare, quam quod majus sit objectum voluntatis, præ objectis sensitivæ & imaginativæ, cum quibus potentiis, comparatim voluntatem Aristoteles.

OBJICITUR secundo. Electio fit ex judicio consultationis, consultatio autem nequit esse de minori aut æquali bono, quia intellectus non judicat eligendum quod æquale, aut quod minus bonum est, sed quod utilius est. Quod si dicat intellectus, melius esse id quod est majus bonum, contra hoc ejus judicium, oppositum non potest facere voluntas.

RESPONDETUR. Hoc argumentum supponere quod præcedat actum voluntatis aliquod practicum judicium, quod dicat voluntati: Fac hoc, elige hoc & similia. Hoc autem imperium non datur ut aliàs vidimus. Ceterum quamvis proponat intellectus voluntati, quod melius sit factura eligendo melius bonum, non negat tamen bene facturam, si minus bonum eligat, cumque voluntas habeat vim se determinandi ad alterutram partem, determinare se poterit voluntas, unde ex consultatione eruitur hæc conclusio, si melius apprehendatur medium, erit melior consecutio finis, per medium autem minus bonum, apprehendetur quidem bene finis, sed non æquè bene, relinqueturque tota optio eligendi voluntati.

OBJICITUR tertio, Minus bonum comparative est malum, malum autem eligi non potest, ergo nec minus bonum eligi poterit.

RESPONDETUR minus bonum sub formalitate, quia est malum, non potest eligi, sed sub formalitate boni tanti, potest eligi, ad eum modum, sicut formalitas minoris mali, sub formalitate mali, eligi non potest, licet sub formalitate qualis qualis boni, eligatur.

Per hoc tamen non negatur ordinariè majus bonum, & melius medium, à voluntate arripi. Suadet id enim experientia, &

licet

sicut à summo bono clarè cognito, ita abripitur voluntas, ut non possit denegare illi actum ita eum majus bonum, habeat vim, trahendi & abripiendi voluntatem, majorem, ordinariè illi adhærebitur, & sicut proposito intellectui motivo scientifico & opinativo, arripit potiùs intellectus motivum scientificum, quia in eo reperit plus de veritate, quam prosequitur, ita & voluntas ordinariè adhærebit meliori bono, eò quòd in illo reperiatur, id, quod potissimum intendit.

QVÆSTIO II.

De Actu Imperante & Imperato.

Non est difficultas an voluntas imperet aliis potentiis, clarum enim est voluntatem imperare potentiæ loco motivæ, ut se moveat, nec item est difficultas an imperet intellectui, certum enim est piam affectionem, antecedentem actum fidei, imperare intellectui assensum. Sed est

DIFFICULTAS I.

An voluntas, uno suo actu, possit imperare alium.

Dupliciter posset concipi imperare sibi voluntatem alterum actum. Imprimis per imperium reflexum, cum ex proposito bonitatis alicujus actus, movetur voluntas ad illum sibi imperandum, Directum autem imperium est, ut cum ob connexionem unius actus, cum alio actu, movetur ad illum voluntas, v. g. cum ex amore DEI, movemur ad amorem proximi, & de hoc imperio directo, non est difficultas, experimur enim, quod ex connexione unius actus cum alio, devolvamur ad eundem. De imperio reflexo est difficultas, negat enim Vasquez, Affirmat uterque Suarez Oviedo & alii.

DICENDUM EST. *Posse voluntatem imperare sibi alium actum.*

PROBARI solet primò Conclusio, argumento, cujus fundamentum est in Sancto Thoma, Quia quidquid est in potestate nostra, subjacet imperio seu voluntati nostræ, sed actus voluntatis sunt maximè in potestate nostra, sunt enim maximè voluntarii, Ergo imperari possunt.

Hæc ratio nisi ulterius explicetur petit principium. Si enim per Ly sunt in potestate voluntatis intelligatur, quòd scilicet sit voluntas potentia elicitiva actuum, vera est propositio, sed nihil probat, potest enim actus

illos elicere, sed stat cum hoc, ut illi aliunde imperentur, si autem per Ly, sunt in potestate voluntatis, intelligatur dominium voluntatis in illos, ex quo sequatur imperium, erit petitio principii, & sicut quamvis motus progressivus, sit in potestate potentiæ loco motivæ, tanquam in principio elicitivo, inde tamen non sequitur, esse in potestate potentiæ loco motivæ, tanquam dominativæ motui, habere vim, uno motu, imperandi alium, ita & in præsentia, non sequitur ex continentia actuum voluntatis in voluntate, tanquam in potentia elicitiva, contineri illos in voluntate, tanquam in potentia dominativa.

PROBAT secundò à pari recentior Suarez. Voluntas habet dominium actuum aliarum potentiarum, Ergo potest habere & dominium suorum actuum.

RESPONDERI potest negando Consequentiam, quia ex dominio quod alicui convenit supra alios, non valet argumentatio, ad dominium supra seipsum, aliàs cum **DEUS** habeat dominium supra alios, dici poterit Dominus sui, & Rex, cum sit rex aliorum, poterit esse Rex sui, Ergo ex præciso dominio, & vi imperandi aliis, non sequitur dominium & vis, imperandi sibi.

PROBAT tertio. Arriaga & Oviedo. Actus quo ego dico; volo elicere actum amoris, conducit ad habendum actum amoris, aliàs immerito à peccatoribus exquireremus proposita fugiendi peccati, cum dicas illam voluntatem non conducere quidquam, si autem conducit prædictus actus, Ergo interveni & imperium, quia non apparet, quomodo conducere possit, nisi imperando. Si enim dicas, quod conducatur movendo voluntatem, ut imperet intellectui indagationem motivorum, quibus indagatis sequatur actus. Contra erit, quia fieri v. g. potest, ut dicat voluntas: Volo elicere actum amoris DEI, propter solam illius bonitatem, eo casu non esset necesse indagare ulla alia motiva, & tamen voluntas amandi conduceret ad amorem, Ergo illud conducere, non potest salvari, per imperatam indagationem mediæ, etsi potest imperare intellectui indagationem mediæ, cur non & sibi actum, potestque fieri ut illa voluntas, non respiciat indagationem mediæ, tanquam objectum, sed immediatè ipsummet amorem.

RESPONDERI posset huic argumento, conducere illum actum tanquam causam dispositivam per se, per quam disponitur voluntas, ut eliciat actum amoris, sed intellectu, (posita illa dispositione) imperante actum voluntatis.